

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal.
20 Sgr. na całe Prussy 2 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w Expedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Drezno, 15. Kwietnia. — Wedle korespondencji wiedeńskiej zamieszczonej w Dresdner Journal, założyła Bawaria formalną protestacyą przeciw obsadzeniu tronu greckiego.

Frankfurt nad Menem, 16. Kwietnia. — Na posiedzeniu dzisiejszem bundestagu udzieliła Dania obwieszczenie z d. 30. z. m., dotyczące księstw. Prezes zgromadzenia zastrzegłszy wszystkie prawa związku, wniósł o przekazanie tego uwiadomienia duńskiego komisyom połączonym pod rozstrzygnięcie. Gdy zgromadzenie przyjęło ten wniosek, zawiadomiła Austria przez swego reprezentanta, że założyła protestacyą w tej mierze w Kopenhadze na dniu 30. Marca, nie ujmując przecie w niczem postanowieniu w tej mierze bundestagowemu.

Wiedeń, 16. Kwietn. — Jeneralna korespondencya austriacka zaprzecza, aby kardynał Antonellego miał nuncyusz Lucca zastąpić.

Tryest, 16. Kwietnia. — Deputacya zgromadzenia narodowego greckiego jadąc do Kopenhagi, przybyła do naszego miasta.

— Z Aten równocześnie donoszą, że zgromadzenie narodowe zamianowało nowe ministerstwo, złożone z profesora Koriaku jako prezesa, Delgannego spraw zagranicznych, Bozarisa wojny, Bondourisa marynarki, Paleologosa sprawiedliwości, Kumundurusa skarbu, Petmezasa spraw wewnętrznych, Callifronasa oświecenia. Zgromadzenie uchwaliło nadto podziękowanie rządowi angielskiemu za ofiarowane połączenie wysp jońskich z Grecyą. Poseł angielski Elliot odpowiedział przy przyjęciu tej uchwały, że niewątpi bynajmniej, iż rząd jego chwyci się środków, które przyspieszą to połączenie. Poseł Elliot udał się potem do Korfu.

Paryż, 17. Kwietnia. — W Constitutionelu powiada Limajrac: wszystkie trzy depesze, które w Petersburgu zostaną doręczone na dniu 16. lub 17. b. m. polegają na tej myśli, że powtórzenie podobnych koncesyi może pokój Europy nadwzględować. Angielska nota odwołuje się oprócz tego na traktaty z roku 1815. Europa dopełniła swego obowiązku, spodziewajmy się, że i Rosya swego dopełni obowiązku.

Berlin, 17. Kwietnia. — Najj. Pan raczył nadać jen. płatnikowi wojennemu Wilke przy kasie jeneralnej wojskowej, order korony królewskiej 3ej klasy.

Berlin, 16. Kwietnia. — Piszą z Berlina do kolońskiej gazety o położeniu spraw zagranicznych, co następuje: wiadomości, które odbieramy z Rosyi i z teatru wojny polskiej, okazują, że powstanie się wzmagają. Z Londynu zasygnalizowano znów dwa inne okręty przeznaczone do Polski. Trzeba się więc przygotować na kilka miesięcy boju. W Petersburgu niepokoją się zajęciem przez Szwecyą stanowiskiem, łatwo przeto stać się może, iż zawikłania nastąpią nad brzegami Bałtyku w Szwecyi a może i w Danii. Kroki dyplomatyczne trzech mocarstw uważane są za pokojowe, i dla tego Rosya powinna ustąpić bez ujemy swojemu honorowi. Jak się zdaje chce ona amnestyą ogłoszoną okazać skłonność do porozumienia się, lubo Polacy nauczeni doświadczeniem podobnym amnestyom tylekroć powtarzanym a złudnym, bo niedającym nic okrom przebaczenia, wcale niedowierzają i dla tego je odrzucają. Osoby, które były na ślubie księcia Wilhelma badeńskiego w Petersburgu opowiadają, że Rosya chciałaby dać koncesye, ale nie wie sobie rady, jak je przedstawić Polakom, aby się o ich dotrzymaniu przekonać mogli i broń złożyli. Francya niełatwo przecie wypuści z rąk nadarzającą się jej sposobność do zasłonięcia siebie przed porozumieniem się dworów północnych, które poczytywała za niebezpieczne sobie. U nas znajduje się stronnictwo, które pragnie podobnej kombinacji, i mimo trudności, nie ukrywa się z nią wcale. Francya ma przeto niezmierną korzyść, że

liczyć może na Włochy, Szwecyą, Danią i Polskę, że pomijamy nawet Węgry. Już przecie w Lutym gdy konwencya rosyjsko-pruska stanęła, obawiała się Francya koalicji północnej i dla tego starała się wyrozumieć Szwecyą i Włochy, co myślą o koalicji zachodniej. Bądź jak bądź, nikt tego niezaprzeczy, że kiedy wówczas Francya znalazła przychylność u nich dla siebie, i teraz rzeczy się też niezmieniły. Z tego wszystkiego się okazuje, że położenie obecne wcale nie daje gwarancyi utrzymania pokoju świata.

— Börs.- u. Handels-Ztg. pisze o nocie austriackiej w sprawie polskiej, że nota ta wysłana została do Petersburga w d. 12. b. m. i zawiera wyraźne zastrzeżenie, że Austria niema zamiaru się mieszać do spraw obcych mocarstw.

— Deutsche Reichs Ztg. zamieszcza wiadomość wyszłą z tu-tejszych kół dyplomatycznych, osnowy następującej: Książę Montebello poseł francuski w Petersburgu przesłał depeszę liczbami pisaną do tu-tejszego posła francuskiego barona Talleyranda Perigord. Wedle jednego pismo to wykradziono, wedle drugich udzielono je przez indyskrecyą lub przekupstwo posłowi rosyjskiemu, a ten je odesłał Gorczakowowi do Petersburga. Rzeczą jest pewną, że ono tu krąży w odpisach w kołach dyplomatycznych, wojskowych i dworskich. Książę Montebello donosi więc, że w Petersburgu ma zdrowie nadwężone, które klimatu polskiego powstania znieść niemoże; spodziewa się, że i p. Talleyrand w Berlinie północnego klimatu nie znieśnie. Spodziewa się więc w powrocie swym z Petersburga do Paryża, znaleźć kolegę swego w Berlinie w posiadaniu paszportów i pochlebia sobie, że miło z sobą przepe-dzą chwile u wód w Vichy. W kołach francuskich utrzymują, że to wszystko zmyślone, i że poseł Montebello nie korespondował prywatnie z posłem Talleyrandem.

Gliwice, 15. Kwietnia. — Mówią, że komendy piechoty otrzymały zlecenie, aby miały wygotowane rozkazy do powołania znów rozpuszczonych rezerw, bo oczekiwać należy rychłego ich wcielenia do pułków. Co się tyczy kawalerii, dotąd niewyszły rozkazy aby ściągali urlopników i rezerwy. Ztąd też wnoszą, że pogłoski o zmobilizowaniu korpusu są płonne. Ze potrzeba coraz więcej wojska na granicy przy wzrastającym powstaniu polskim, to zdaje się być powodem.

Królestwo Polskie.

Bydgoska gazeta donosi z Kruszwicy pod d. 13. Kwietnia, że one-gdaj tam słyszano huk armat od strony granicy królestwa. Podczas nocy widać z tamtej strony granicy naprzeciw komór granicznych w Młodziejowie, Piotrkowie i Skulsku liczne ogniska. Podobno we wzdłuż granicy ciągnących się borach znajduje się hufiec powstańców liczący 5000 (?) ludzi. Moskale po niefortunnej bitwie stoczonej z jednym oddziałem tego hufca, oczekują posiłków. Z tego powodu można się spodziewać w tych dniach znacznej bitwy na granicy. Około Kalisza i Koina także liczne jest powstanie.

— Ze Lwowa donoszą, że Zameszczek objął dowództwo po poległym Cieszkowskim.

— Okropna represya i barbarzyńska dowolność, którym blisko już rok przewodniczą w księżę i margr. Wielopolski mogłyby naprowadzić na myśl, iż chcąc usunięcia ich ma na celu złagodzenie nieco owego srogoego postępowania, które tyle nieszczęć na Polskę spowodowało. Tymczasem imię jenerała Berga jest dostatecznem, aby przekonać, iż w Petersburgu oskarżają w. księcia i margr. Wielopolskiego o zbytnią łagodność i że nie uważając tam za dostateczne owych mordów, rabunków i pozóg, na widok których Europa wstrząsała się z oburzenia, życzą sobie jeszcze sroższego i surowszego postępowania. Widać, iż margra-bia Wielopolski udawczy się może po raz pierwszy w pokorę, uznał słuszność tych życzeń, kiedy wedle wczoraj odebranej depeszy zasiadł z jen. Bergiem do wypracowania nowych reform. Zauważano w Warszawie tendencyjne milczenie Dz. Powsz. o powstaniu, tem bardziej, iż codziennie prawie przechodzą do stolicy wieści o nowych spotkaniach, a nie dalej jak 11go widziano tam wiezionych przez miasto rannych żołnierzy.

P. Brzozowski radzca stanu i znany z swoich wiadomości prawniczych, podał się do dymisyi. Uczony prawnik nie chciał dłużej dzielić najmniejszej solidarności z nieustającym bezprawiem.

Z Litwy nie mamy świeżych wiadomości, lecz podajemy wyżej list z Wilna ciekawo mieszczący szczegóły. Oddział Narbuta nie liczący wię-

cej jak 150 ludzi wciąż niepokoi Moskali w powiecie lidzkim a sam Narbut wielką swą odwagą i zręcznością głośno sobie zrobił imię tak między swoimi jak między Rosyanami.

Przy zamknięciu dziennika odbieramy potwierdzenie śmierci pułkownika Cieszkowskiego. Dzielny ten partyzant nie małe oddał powstaniu przysługi. Odnaczał się on od początku wypadków wielką śmiałością i nieustraszoną odwagą, a tak pod jednym jak pod drugim względem piękny zostawił wzór. Potyczka pod Broszencinem zaszła 10. Kwietnia. Zginęli w niej oprócz Cieszkowskiego kapitan Krąkowski, oficerowie Bykowski, Kozłowski, Witkowski. Szczegóły później będą nam nadesłane. Tn tylko winniśmy dodać, iż pomimo tej bolesnej straty oddział Cieszkowskiego nie upadł na duchu i do dalszych gotuje się walk.

Warszawa, 13. Kwietnia. — W dodatku nadzwyczajnym do Dziennika Powsz. ogłoszono nam wczoraj telegram z Petersburga zawiadomijący że cesarz podpisał ukaz amnestyi, że instytucji nadanych nie odbiera (!), że zastrzega sobie możność ich rozwinięcia (!) skoro przejdą przez próbę doświadczenia i skoro okażemy zaufanie w zamiary cesarskie. Telegram ten zapewne przesłany został jednocześnie do wszystkich gazet zagranicznych i brzmienie jego dosłowne musi wam być już znane. Nowy ten dokument zrobił tu wrażenie szyderstwa; nie wchodziłbym wcale w rozbiór jego, gdyby nie było prawdopodobnem że sporządzony został, w porozumieniu z jednym z państw zagranicznych, zapewne z Anglią, aby jej dać pozór do umycia rąk od sprawy polskiej. Słowa manifestu z 12. Kwietnia nie są dla nas nowe, słyszeliśmy je już kilka razy, znamy także dokładnie owoce jakie te słowa wydadają. Nie mówię już o zapewnieniach jakie dał hrabia Orlów na kongresie paryskim, te przynajmniej nie stanowiły publicznych głośnych zobowiązań, a do poufnych przyrzeczeń dyplomacya rosyjska nie zwykła żadnej rzeczywistej przywiązywać wagi. Słowa też hr. Orlowa niesprowadziły żadnej zmiany w barbarzyńskim postępowaniu rządu względem Polski od 1856 do r. 1861. Ale w pierwszych dniach Kwietnia r. 1861 książę Górczaków uroczystą proklamacją do Polaków zapewniał że najdroższym sercu waszemu interesom narodowości i religii przez odpowiednie instytucje zadość uczynionem zostanie, w Sierpniu tegoż roku hrabia Lambert w nowej proklamacji głosił, że instytucje nadane (!) ulegną odpowiedniemu do potrzeb kraju rozwinęciu. Cóż nastąpiło po tych odezwach? Stan wojenny i barbarzyńskie rządy Lüdersa. Ogłoszono stan wojenny za to że wyborcy podczas czynności wyboru rad powiatowych i miejskich podpisali adres do hr. Lamberta żądający zwolnienia reprezentacji krajowej, któraby potrzeby i życzenia narodu wyświecić mogła. Przez czas sześciomiesięcznych rządów Lüdersa, w samej Warszawie aresztowano czternaście tysięcy osób, a dwa tysiące wysłano na Sybir. Lecz gdy nie potrafiąco uciskiem tym złamać ducha narodu, gabinet petersburski znów zmienił chorągiewkę. Przesłano księcia Konstantego. Wielki książę uroczystą, znów proklamacją wezwał Polaków, aby mieli zaufanie do niego, bo pragnie on przez rozwój instytucji narodowych, szczęście kraju zapewnić. Po tej trzeciej odezwie, co zrobiono? Zarządzono brankę podejrzanych, znaną Europie.

Przyznać należy że przyszłość tak piękna i tak świeża upoważnia gabinet petersburski do powtórzenia słów tylokrotnie nam ogłaszanych, byśmy mieli zaufanie do zamiarów cesarskich, bo cesarz nam przebacza, nie odbiera tego co dał, zastrzega sobie nawet możność (!!!) rozwinięcia nadanych instytucji, skoro przejdą przez próbę doświadczenia. — Nie sądzicie wszakże by gabinet petersburski nie wiedział z góry jak manifest ten przyjęty zostanie, nie jest on wcale tyle naiwnym by nie wiedział, że naród polski nie dla tego za broń chwycił by mu przebaczone, nie dla tego by go nadal do wojska moskiewskiego brano, nie dla tego by Bergi, Płatnowy, Nazimowy burmistrzowali w Polsce, ale by wywalczyć nieprzedawnione prawo politycznej samoistnej egzystencji. Nie dla nas więc ostatni manifest napisany został, bo rozumieją to Moskale, że na skutek tych czczych frazesów nikt broni nie złoży; jest to krok chytry na szachownicy dyplomatycznych zabiegów, mających prawdopodobnie na celu postawienie Francji w odosobnionem położeniu. Jesteśmy jednak przekonani że opinia publiczna w Europie nie da się w błąd wprowadzić tym piaskiem złotym, którym jej oczy zasypać pragną.

W redakcyi telegramu, o którym mowa, a który nam wczoraj ogłoszono, jeden zauważono szczegół, mający pewne znaczenie: zawiadnienie że jednocześnie taką samą amnestją ogłoszono w tak nazwanych Zachodnich guberniach cesarstwa. Rząd moskiewski mimowolnie więc publicznie potwierdzić musiał łączność sprawy Królestwa ze sprawą Litwy, łączność która po powstaniu na Litwie zaszła jest dziś silniejszą niż kiedykolwiek.

D. P.

Z Olkuskiego, 8. Kwietnia. — W Wielką niedzielę (5. t. m.), po utarczce pod Szklarami (w pobliżu granicy ces. austriackiej między komorami Szyce i Niesulowice o 1½ mili od Olkusza) Moskale cofnawszy się stanęli po południu 5. t. m. obozem pod Raclawicami (olkuskiemi, które należy odróżnić od sławnych bitwą za Kościuszki Raclawic w Miechowskim P. R. Cz.) Kilkunastu dragonów z obozu moskiewskiego przybyło do pobliskiej wsi Gorenice i zażądali owsa i siana, które im natychmiast wydane zostały, a za które nic nie zapłacili. Następnie dragoni ci udali się do dworu, pod pretekstem że chcą szukać powstańców i broni, a tymczasem zamiast szukać zaczęli rabować. Kazali sobie otwierać kufry, szafki i spiżarnię i zaczęli zabierać wszystko co tylko zabrac mogli. Wszystko to działało się w obec właściciela a dziedzica wsi, który zagrożony przemocą opierać się rabunkowi nie mógł. Zabrali wszystkę bieliznę, suknie, nieco srebra, wypili arak, wino i wódkę, porozrzucali i potłukli wiele rzeczy, oraz Świączone. Gdy zapakowali zrabowane rzeczy, dobywszy szabel rzucili się ku dziedzicowi, a wachmistrz najpierwszy, wołając aby dawał dzięgi (pieniądze), gdyż inaczej go zabiją i poczęli grozić dobytymi pałaszami. Właściciel otworzył

biórko, wskazał gdzie są pieniądze, a gdy te zabrali, rozgniewani, że było mało, zaczęli właściciela lżyć i znów z pałaszami przyskoczywszy, grozili że go w kawalki porąbiają. Wachmistrz chciał mu nawet zadać cios pałaszem w głowę, gdy właściciel zawołał, że więcej pieniędzy w domu niema, ale każe przynieść co się należy z karczmy za sprzedane trunki. Lecz i ztamtąd przyniesione kilka rubli, nie zaspokoili rabusiów, nie zaspokoili ich także kilka rubli danych przez obecnego wójta gminy i znów z pałaszami rzucili się ku właścicielowi i byłiby go zarabali, gdyby Opatrność nie zesłała kozaka dającego znak trwogi i wzywającego dragonów do jaknajszybszego powrotu do obozu z powodu wieści, że powstańcy ukazali się bliżej. Dragoni przeto zabrawszy zrabowane rzeczy, uciekli do obozu.

Cz.

Z pod Prażki, 6. Kwietnia. — Powstanie w powiecie wielunskim wzrasta z dniem każdym. W powiecie tym są dwa oddziały polskie pod dowództwem Cieszkowskiego i Oxińskiego, działające każdy oddzielnie, choć są nieliczne, a właśnie z tego powodu mogą szybko przenosić się z miejsca na miejsce i niepokoić Moskali. Każdy znający zasady wojny partyzanckiej, uważa za bardzo słuszne i konieczne prawie, że oddziały te chociaż blisko bywają siebie, mogą się znosić i wspólne wyprawy przedsiębrać, nie łącząc się jednak i łącząc niepowinny.

Oddział Oxińskiego do 150 ludzi wynoszący, zbliżył się 3. Kwietnia z pod Parzymiech i Jaworzna pod Prażkę i nocował w Kuźmiance o pół mili od Prażki. D. 4. Kwietnia w wielką sobotę rano, banda moskiewska licząca około 400 pieszych żołnierzy i sotnię kozaków, uderzyła na ten oddział dość niespodzianie, gdyż środki ostrożności niedostatecznie były zachowane, chociaż dowódzca oddziału przestrzegany był, jak utrzymują, o bliskości Moskali. Polacy jednak szybko sformowali się na stanowisku w lesie prażkim i rozpoczął się z obu stron ogień, który trwał przeszło cztery godziny. Po paręgodzinnem strzelaniu, Polacy odstrzeliwując się poczęli się cofać w głąb lasu przed czterokroć przeważną siłą moskiewską, która głębiej w las nie szła za niemi, tylko bo barbarzyńsku rzuciła się na kilku rannych i tych zamordowała w najokrutniejszy sposób; jednego tylko ciężko rannego uprowadzili z sobą Moskale, lecz ten wkrótce skonał, drugiego lekko rannego wzięli dla prowadzenia zapewne z nim śledztwa. W ogóle na polu boju zostało 10 śmiercią walecznych poległych Polaków, którzy czyto od razu padli, czy też dobiti zostali przez Moskali. Lekko ranni cofnęli się zapewne z oddziałem Oxińskiego, który 5. t. m. był w Jaworzniu i ztamtąd wyruszył w kierunku, o którym nie uważam za potrzebne donieść.

Moskale swoich zabitych pogrzebali, jak zwykle z wielką tajemnicą w lesie do Prażki należącym w dwóch dołach, rannych zaś 13 przywieźli do Prażki i jednego zabitego oficera kozackiego. Banda ta moskiewska dowodzona przez majora Merlina, zabierała po drodze ze śpichrzów i stodół zboże i siano nie nie placąc, zabierała gwałtem fornalki dworskie, gdyż większa jej połowa jechała na wozach. Odbarli także Moskale wszystkich poległych i rannych dobitych przez siebie. Z 4. na 5. t. m. nocowali Moskale w Prażce, a 5. t. m. rano zawezwani rozkazem przywiezionym przez sztafetę z Wielunia, udali się tamże na wozach, a w pochodzie zrabowali zupełnie wieś Wierzbie.

Cz.

Wilno, 7. Kwietnia. — W nrze 71. Dziennika Pozn. przytoczyliście wiadomość wyjętą z Czasu, jakoby »wszyscy marszałkowie gubernialni i powiatowi w całej Litwie, wszyscy pośrednicy mirowi, słowem wszelkie władze przez obywateli wybrane, podali się do dymisyi, nie mogąc mieć dzisiaj żadnych stosunków z rządem moskiewskim najezdniczym, przeciw któremu cały naród rozpoczął wojnę...« Otóż jeszcze nie wszyscy podali się do dymisyi, ale tylko niektórzy. Większa część dotąd spokojnie siedzi na swoich posadach, pomimo rozkazu wydziału wykonawczego zarządzającego prowincjami Litwy. Idzie jednak do tego, że wszyscy marszałkowie w Litwie podadzą się do dymisyi, bo niechęć honorowej posady zamieniać na dyshonorową.

Moskwa, porządkująca Litwę, czyli, jak sama siebie nazywa: »my zdieś gaspodstwujuuszczaja nasija,« co ma znaczyć, my tutaj panujący, chwyta się wszelkich środków najohydniejszych w celu powstrzymania powstania: fałszuje adresy od ludu do cara, »że lud wyrzeka się Polaków;« stara się podstępnie lud przeciągnąć na swoją stronę już przekupstwem, już strachem, już złotem obietnicami. Tak, książę Szryński-Szychmatów, kurator naukowego okręgu wileńskiego, bawi się w szpiegostwo ze swoją czeladzią i w intrygi; kuje sobie miejscowe cyrkularze (są to w swoim rodzaju ukazy). Głosi, że car moskiewski niepotrzebuje oświaty szlacheckiej, bo ta niewdzięczna przeniewierza się. Głosi, że car zamierza oświecać lud; przeto książę obiecuje w cyrkularzu zamykać szkoły szlacheckie, ludzie zamieszania a natomiast urządzać czysto urzędowe dla ludu, które ma oddać pod opiekę popom prawosławnym. Działwę ludową w niektórych okolicach pędzą do szkółek takich prawosławnych gwałtem i pod karą pieniężną. Książę Szryński-Szychmatów głosi, że za sześć lat nie będzie w Litwie ani polonizmu ani katolicyzmu. Ten Mongol fanatyk knuje z Siemiaszką metropolitą odstępca, jak lud nasz w części na schizmę nawrócony obalamucić, lud, który w obecnym czasie pragnie przywrócenia unii, który ze zgrozą odpycha intryganckie moskiewskie adresy. A jeśli ten lud dzisiaj błądzi tu i owdzie, słuchając podstępów bezbożnej Moskwy i ulegając jej rozkazom, stawia po niektórych wioskach rogatki, przez swoich starostów i przez inne policyjne figury donosi o obrotach powstańców czynnych lub mających powstawać, nie należy jeszcze tego kłaść na karb usposobienia ogółu. Są okolice, gdzie ten lud, jak np. na Żmudzi, chwyta za broń szczerze i stawia czoło Moskwie w polu! Ręk więcej, niż broni!

Ale, ale, jeszcze jedno zjawisko mongolskiej cywilizacji podaje do wiadomości: Mongol przez swoich gorliwych apostołów obskurantyzmu zbiera protektorów i obrońców w Litwie dla prawosławnej cerkwi i jakiejś narodowości mongolskiej, które na Litwie zostały zagrożone! Raz

powiadają nam, że tu Rosyja drugi raz widzą się być zagrożonymi przez mieszkańców Litwy i Rusi.

Pomimo intrygi i gwałty najazdu, naród odbywa pochód uroczysty naprzód!... Moskwa porywa dzień w dzień nowe ofiary z miasta i z prowincji wedle widzimisię; naród gotuje się z wiarą w sprawę do krwawej walki z wrogiem. Cytadela wileńska przepełniona więźniami, już w niej zabrakło miejsca; zajęto mury podomikańskie na więzienia; forteca dy-naburska należąca do witebskiej gubernii, oddana została pod zarząd generał-gubernatora Nazimowa. Wojsko moskiewskie nielepiej się zachowuje w Kongresówce, jak i u nas: rabunek, pożogi, morderstwa pastwienie się nad bezbronnymi mieszkańcami, np. dnia 22. Marca gwardziści spalili majątek Górskich Mitkiszki, położone z lewej strony Wilii naprzeciw Kiernowa, odległe od Wilna o 6 mil; spalili dom mieszkalny, wraz ze spichrzem i oborą, w której było kilkadziesiąt sztuk bydła. W tym dniu w Mitkiszkach zaszła była potyczka powstańców w liczbie 54 z przeważającymi siłami Moskwy; powstańców legło 16 bohaterską śmiercią na placu, raniono naszych 8 osób. Moskałe stracili niemniej, zabito im jednego oficera. Albo np., jak się popisał książę Dienisów-Orłowski; w nocy z 4. na 5. Kwietnia w Wilnie napadł na dom z lejbgwardyjskimi kozakami, gdzie miał odbyć rewizję; najprzód kazał związać powrozami ucznia i ojca jego, a przezywając ich »mazurkami« co znaczy złodziej kieszennik, wywlec kazał z mieszkania na dziedziniec; nie znalazłszy, uwolnił zziębniętych na chłodzie dopiero za wstawieniem się innego wojskowego.

Podaję niektóre pewniejsze wiadomości z pola bitwy: W połowie Marca oddział powstańcy pod dowództwem L. Narbutta odniósł zwycięstwo nad gwardją moskiewską w lasach pod Rudnikami 4 mile od Wilna na południe.

W tym samym czasie na Żmudzi poczęły formować się oddziały powstańcze w lasach Podbrzeskich między Krahinowem i Surwiliszkami z prawej strony Nieważy; inny oddział w lasach pod Lęczą, niedaleko Krok, nad Dubiszą, był napadnięty przez Moskwę; inny oddział zjawiał się w lasach królewskich niedaleko Czekiszek. Litewski lud bierze się do broni! Moskałe zamordowali księdza, który z Czekiszek jechał do chorego z sakramentami; nad trupem obnażonym pastwili się.

Dzisiaj doleciała nas wiadomość, że przed parą dniami powstańcy zwycięsko sprawili się pod Kozłową Rudą w maryampolskim powiecie.

Francya.

Paryż, 14. Kwietnia. — Rządowa prasa milczy o amnestyi rosyjskiej, milczenie to jest bardzo wymownem. *Revue Contemporaine* mówi, że amnestya nie jest właściwą amnestją, bo tylko zwyciężonych się ulaskawia, a Polacy stoją jeszcze pod bronią. Polacy się nieuspokoją, a Europa nie będzie zadowolona. Być może, że Austria się cofnie od zachodniego sojuszu i że Anglia niebędzie tak gorliwie popierała sprawę polską, a mimo to dyplomacya nie popuści z rąk swego działania. Wezwała bowiem Rosyję w notach, aby takich chwyciła się rozporządzeń, któreby zapobiegły powtarzającym się powstaniom polskim. Status quo przed powstaniem wcale nie wystarcza. Europa domaga się prawdziwych gwarancyj politycznych dla Polski i Francya za niemi ob staje niewzruszenie. Rosyja czuje niebezpieczeństwo, które jej zagraża. Przeciw Szwecyi się zbroi i Kronsztadt wzmacnia. Z Włochami kokietuje i przyjmuje ich posła z nadskakiwaniem w Petersburgu. Dowodzi to, że Rosyja uważa w Szwedach i Włochach prawdopodobnych sprzymierzeńców Francyi.

— Dzienniki francuskie uważają amnestją rosyjską, jako środek na zamknięcie oczu Europie, a sekwestracją ukazami ogłoszoną, za prawdziwą ideę rosyjską.

— Wszystkie dzienniki paryskie z wyjątkiem *La France* i *Pays* rzucają się gradem na moskiewską amnestją. *Patrie* sądzi, że wielkie mocarstwa nie dadzą się złudzić takim mamidłom. *Opinion Nationale* zaręcza, że ani jednego Polaka nie masz, któryby się dał nakłonić tą amnestją do złożenia broni. Wie o tem Rosyja i dla tego przed amnestją dekretuje sekwestracją dóbr powstańców. *Presse* sądzi, że amnestya obliczona jest na Austrię, która też jeno na to czekała, aby umyć ręce. *Temps* powiada: Austria nie uczyni, Anglia mało, a co Francya uczyni, tego nikt niewie.

Austria.

O powstaniu pisze wieczorny *Wanderer*:

»Według wszystkich wiadomości zdaje się, że źle stoją akcyje rządu rosyjskiego. W mniemaniu tym utwierdzają nie tyle polskie doniesienia o pomyślnem powstańców położeniu, jak same doniesienia rosyjskie, które pod względem jasności nic nie pozostawiają do życzenia. Rosyja stawia swą armiją na stopie wojennej a poseł rosyjski w Paryżu, baron Budberg opowiada, że Rosyja z powodu dawniejszej redukcji pomnażać musi armię; Kronsztadt, tego Cerbera północnej wieży Babel, jak nazywają i to nie bez słuszności nowożytną stolicę Petersburg, fortyfikują. Wiadomości te są jasne. Powstanie polskie przybiera groźniejsze rozmiary, których więcej zaprzeczyć nie można, a które możliwość obcej na rzecz Polski interwencji niekoniecznie pozwalają brać za czyste urojenie. Rząd rosyjski i jego krajowi i zagraniczni zausznicy nie tają przed sobą więcej niebezpieczeństwa, które w skutek wzmagającego się powstania zagraża Rosji. Podobnie jak podczas dotychczasowej epoki powstania wzrost jego najprawdziwiej poznać można było z urzędowych rosyjskich biuletynów o rozbitych i ściganych bandach, tak teraz potwierdzają same świeżo przez Rosyję przedsięwzięte środki fakt, że sprawa polska obecnie przybrała znaczne rozmiary.

Co się tyczy samych Polaków, można z pewnością utrzymywać, iż postanowienie uwolnienia się chociażby z największymi ofiarami z pod jarzma moskiewskiego, staje się coraz powszechniejszem. Rozpisane przez komitet centralny kwoty wpływają najpункtualniej do kas, a namiętność ludzi młodszych i starszych do tak zwanych biór werbunkowych jest

nadzwyczajnie wielki. Jak donoszą z Warszawy i wszystkich stron Polski, powszechny zapal i gotowość do ofiar przechodzą wszelkie oczekiwania. W komitecie centralnym połączone są dziś wszystkie stronnictwa, zgoda między sobą a jedność w ruchu to hasło rządu narodowego.

Galicja.

Kraków, 15. Kwietnia. — Liczba aresztowanych osób tak w mieście naszym jak i w Galicyi z każdym dniem zwiększa się. Nie możemy o wszystkich wiedzieć wypadkach aresztowań lub rewizji domowej, ograniczamy się przeto do znajomszych osób lub do tych, o których nam wiadomość jest udzieloną.

Wczoraj aresztowano w hotelu pod Białym Orłem jen. Krzesimowski, sędziwego starca, który niezawodnie najstarszym jest z żyjących oficerów polskich armii Napoleona. Wczoraj odbyła się rewizya policyjno-sądowa w hotelu pod Białą Różą, tudzież u kupców tutejszych pp. Stanisława Feintucha i Leona Feintucha; dziś u p. Ksawerego Milewskiego. Jen. Kruszewski, trzymany dotąd na Zamku, przywieziony dziś został do inkwizytoryatu kryminalnego. Cz.

— W d. 10. b. m. rano odbyła się we Lwowie bardzo ścisła rewizya w mieszkaniu, w sklepie i dworku na przedmieściu p. Karola Armatyśa, która trwała kilka godzin i równocześnie była prowadzoną w trzech miejscach. W dworku zabrano pewną liczbę butów. Wieczorem tegoż dnia aresztowano p. Armatyśa. Uwolniono zaś aresztowanego przed kilku dniami na kolei żelaznej wskutku podobno jakiejś nieformalności paszportowej, p. Senatowicza, urzędnika magistratu lwowskiego.

— Piszą nam ze Szczawnicy 8. Kwietnia: Dnia wczorajszego od południa przybyli niespodzianie do Szczawnicy c. k. urzędnicy władzy politycznej i odbyli ścisłą rewizję nie tylko w mieszkaniu p. Szałaja, ale także w jego zdrowym zakładzie śledząc, jak się zdawało, za jakiemiś pismami i bronią. Wszakże podobno nic takiego nieznaleziono, co by podpadało skonfiskowaniu.

— Piszą nam z Grybowa w dniu 7. Kwietnia: Święta Zmartwychwstania pańskiego odznaczyły się u nas wypadkiem, który rzucił popłoch na spokojnych mieszkańców naszego miasteczka. Już w sobotę podczas rezurekcji, w chwili gdyśmy szli z procesją trzykrotnie okrążającą kościół, dały się słyszeć szysderstwa z ubiorów narodowych wraz z wskazywaniem palcami że »ten lub ów przebrał się za Polaka«.

Pierwszy dzień wielkanocny przeszedł nam dość spokojnie w kółkach rodzinnych, lecz za to w wielki poniedziałek z rana ponawiać się zaczęły z tego samego powodu coraz głośniejsze nagabywania mieszkańców wiejskich przez lud okoliczny nagromadzony w miasteczku, a po południu wzięły one nawet obrot groźniejszy. I tak p. J. F. c. k. urzędnik kasy poborowej i p. St. K. technik, idąc na przechadzkę głównym traktem lwowskim, zabezpieczeni zostali przez chłopów i po części urlopników, pomimo że pierwszy z nich był wszystkim znany, obelżyłymi słowami i pogroźkami, które w końcu w czyn się zamieniły, lubo bez znacniejszego szwanku, przeciw technikowi, od czego towarzysza przechadzki ocalała jedynie czapka urzędowa. Mniej szczęśliwie wyszła z tej zaczepki przechadzająca się po drugiej stronie miasta czeladź rzemieślnicza, gdzie nie obeszło się bez guzów. Około godziny 9 wieczorem zaatakowani zostali w domach swych będący obywatele; banda złożona z kilkunastu chłopów jakoby w przedniej straży przybyła, była jednak odpartą, a jeden z niej został nawet ujęty i uwięziony. Nie na tem jednak koniec, w chwili kiedyspokojność zdawała się wracać, nadciągnął drugi dość silny oddział i zabierał się uderzyć na kasę miejską, zniwając burmistrza i groząc mu kijami. Szczęściem c. k. żandarmerya i straż finansowa położyła tamę nieporządkom wznieconym przez napastników, z których 6 ujęto i uwięziono, wskutku czego stojące w odwodzie za miasteczkiem oddziały, rozeszły się wreszcie do domów. Fakt ten podaję bez żadnych uwag i według rzeczywistej prawdy. Cz.

Kraków, 12. Kwietnia. — Następujące rozporządzenie wydanem świeżo zostało:

Osoby po większej części z zagranicy przybyłe, zajmują się tu w kraju na nowo z podwojoną gorliwością werbowaniem ludzi, zbieraniem pieniędzy i dostarczaniem zbroi dla powstania w Królestwie Polsk.

Także poddani austriacy biorą udział w tych zabiegach, i to albo wspierając takich wysłanników rewolucyi w ich czynności, albo też, o ile sami nie są wciągnięni do dzieła, materyalnie przyczyniając się do powstania.

Ze względu na to, iż napomnienie objęte ogłoszeniem z dnia 15. Marca r. b. L. 505 w ogóle nie odniosło pożądanego skutku, rząd krajowy wkłada na swoje organa obowiązek, ażeby odtąd wszelkimi środkami i z użyciem zupełnej surowości prawa przeciw takim karygodnym czynnościom postępowały, by ludności i krajowi oszczędzić ofiar bezpożytecznych. We Lwowie, 10. Kwietnia 1863.

Ces. kr. namiestnik Aleksander hr. Mensdorff-Pouilly.

Szwajcarya.

Z nad granicy francuskiej, 14. Kwietnia. — Jak dalece są napięte stosunki między Francyą a Rosyją okazuje się z tej okoliczności, iż książna Montebello spodziewa się rychłego powrotu swego męża z Petersburga, gdzie jest posłem. Amnestya zapowiedziana przez Rosyją, wcale sprawy polskiej nie ubiła, tylko jej inny kształt nadała.

Szwecya.

Rzd szwedzki, który tyle okazał sympatyj dla Polaków, położył areszt na kupiecki parowiec angielski »Ward Jackson« przybyły do Malmoe z ochotnikami i bronią. Poseł angielski w Sztokholmie Jer-ningham nadaremnie domaga się uwolnienia statku. Znając z listu nadesłanego nam z Malmoe, jakim sposobem statek ten nie dostał się na brzegi polskie, co było celem jego wyprawy, nie można przypuszczać, aby aresztowanie statku przez rząd szwedzki było krokiem złej woli. Jeśliby, jak się domaga Anglia, statek został uwolniony, takowy wy-

płynąwszy na morze wpadłby niechybnie w ręce rosyjskie, skoro na kapitana pada podejrzenie, iż umyślnie wyprawę zwiczną, a kompania jego zawiadomiła marynarkę rosyjską.

Dania.

Ogłoszone świeżo w Kopenhadze pisma królewskie dotyczące się nowej organizacji Holsztynu, o czym doniosła depesza a nasz dziennik wspominał w wczorajszym przeglądzie politycznym, składają się z ogłoszenia królewskiego i trzech reskryptów: do ministra skarbu, ministra wojny i ministra holsztyńskiego. Wszystkie te akta mają datę 30. Maja. Podajemy tu królewskie ogłoszenie dotyczące się konstytucji księstwa holsztyńskiego:

My Fryderyk VII. i t. d. Wypowiadając w ogłoszeniu naszym z d. 18. Stycznia 1852 zamiar połączenia różnych części naszej monarchii węzłem wspólnej konstytucji w jedną uporządkowaną całość, mieliśmy jak to się już pokazuje z przygotowywanych czynności, zupełne przekonanie, że taka wspólna konstytucja możliwa jest tylko pod tym warunkiem, że prawa nasze królewskie w obu naszych niemieckich księstwach nie mogą być dalej ograniczone i ścieśnione jak tylko o tyle o ile pozwalają na to istniejące a przez nas przyjęte ustawy związku niemieckiego; tudzież, że ludność tych księstw szczerze się podda nowej ustawie państwa. Przekonanie nasze nie spełniło się. Zgromadzenie związku niemieckiego mieszało się do spraw wewnętrznego urzędnictwa naszego państwa i stawiało wymagania, które ani w ustawach związkowych prawnej nie mają podstawy, ani nie zgadzają się z udziałnością naszej korony i z prawami naszych do związku nienależących krajów; a stany prowincjonalne holsztyńskie odrzuciły nie tylko każdy projekt zgody, ale oświadczyły się nawet w zasadzie przeciw wszelkiej na wspólnej reprezentacji opartej konstytucji całe nasze państwo obejmującej. Taki stan wewnętrznego rostroju tamujący już przez lat dziesięć rozwój naszego państwa dłużej trwać nie może. W skutek niezadawalających wypadków ostatniej holsztyńskiej stanowej reprezentacji, uważamy teraz za obowiązek wydać względem konstytucyjnego stanowiska Holsztynu, do naszej monarchii postanowienia zgadzające się, o ile możliwości z zadaniami związku niemieckiego. Ograniczyliśmy się w nich na to, co było koniecznem, zachowując dalszy rozwój i ostateczne ustalenie wolnemu współudziałowi naszego narodu i jego konstytucyjnych zastępców.

Potem następuje sześć artykułów ogłoszenia.

Art. 1szy przyznaje Holsztynowi oddzielne wojsko. Według art. 2go Holsztyn ma udział w wspólnych wydatkach monarchii, wykazanych w normalnym budżecie z 28. Lutego 1856. Według art. 3go mają być przedłożone do zatwierdzenia stanom holsztyńskim propozycje potrzebnych dodatkowych sum na opędzenie miejscowej administracji holsztyńskich dóbr skarbowych i lasów, tudzież ceł, poczt i telegrafów. 4. Zarząd szczegółowych dochodów księstwa przechodzi na ministerium księstw holsztyńskiego i lauenburskiego. 5. Władzę ustawodawczą we wszystkich wspólnych sprawach wykonywa dla księstwa holsztyńskiego król wraz z stanami holsztyńskimi. Jeżeli wydana będzie taka dla Holsztynu ustawa za przyzwoleniem stanów, która równocześnie nie będzie zaprowadzoną w innych krajach monarchii, na ten czas mają być powzięte potrzebne postanowienia zwłaszcza jeśli ustawa tyczy się stosunku, w którym różnorodne ustawodawstwo nie dałoby się pogodzić z utrzymaniem dotychczasowej wspólności. 6. Postanowienie w art. 5 zawarte obowiązuje zaraz, reszta zaś dopiero po upływie okresu finansowego z 1. Kwietnia 1864. Szczegółowe przepisy dotyczące się stosunku Holsztynu i jego reprezentacji do wspólnych spraw monarchii przedłożone będą celem powzięcia uchwały holsztyńskiemu stanowemu zgromadzeniu. Projekt ustaw, który ma być wypracowany, uwzględni nie tylko objawione obecnie życzenia większej religijnej i politycznej swobody, ale także i potrzebne postanowienia o rozszerzeniu prawa wyborczego i wybieralności, tudzież o stanowczym współudziale reprezentacji holsztyńskiej w sprawie osobnego skarbu księstwa.

Turcja.

Carogród, 2. Kwietnia. — Zdala od ogniska zachodniej polityki, Turcja przecież najwierniej odbija opinie gabinetów wpływowych. Najlepszy to dowód, że w tej chwili raczej od ogólnego kierunku polityki europejskiej, niżli samodzielnym faktów zależy rozwiązanie kwestyi wschodniej. Położenie to zdają się pojmować Serbowie, Czarnogórcy, a nawet Grecy, i ulegną mu zapewne choć nie na długo. W Atenach anarchia, intrygi i osobistości, zanadto długo rządzą, aby się nie miały uprzykrzyć nawet najzapalniejszym. Charakter ludu greckiego niezadowolonym go czyni do regularnych tegoczesnych rządów. Jedną tylko wielką ideą narodową, zdolną jest zamalgamować tyle wydatnych a upartych zdań, które wywołując ciągłe zatargi, niweczą siły żywotne kraju, ograniczając działalność jego do ciasnych kółek municypalnych. Minister spraw zagranicznych Meurokordatos ustąpić musiał przed scysą jaką wywołała w zgromadzeniu dymisja wicekonsula z Galacu. Minister wojny Smoleński złożył swą tekę z powodu, że zgromadzenie niezadowolone oddalenia ze służby jednego z poruczników, przeciwnego rozkazom swej władzy. Na podobnych trudnościach zużywa się tameczna machina rządowa. Kandydatura na tron grecki księcia Wilhelma Jerzego gliksburskiego, za którą jest również Anglia jak Francja, znajduje poparcie w opinii narodu. Restauracja tronu, nową postawi zapórę panhellenizmowi. Z tej więc strony ustępują obawy Turcji. Serbia widocznie ulega naciskowi dyplomacji od czasu zwłaszcza jak stanowisko Francji na wschodzie zmieniło się, z radykalnego na pojednawcze. Z tem wszystkiem Serbia nie przestaje się zbroić. Według tutejszego greckiego dziennika Bizantys; zakupiono w Rosji dla armii księcia Michała dwa tysiące koni. Dymisję serbskiego ministra wojny b. kapitana francuskiego Moudian, przypisują naleganiom partii narodowej, nieprzychyl-

nej zazwyczaj cudzoziemcom, a dziś silniejszej mobilizacją gwardyi. Garaszani obją tymczasowo wydział wojny. Dość długi pobyt księżnej czarnogórskiej w Białogrodzie ma mieć za powód stanowcze porozumienie się z Serbią, pod względem przyszłych działań i planów. Księżna ma ustaloną renomę dyplomatkii. Sułtan w tych dniach przesłał do Cetyni pięćdziesiąt kilka tysięcy franków dla rozdania ubogiej ludności. W bliskość wojny nad Dunajem, nie wierzy ani tutejsza dyplomacja, ani giełda. Żaden więc jak się zdaje fakt nowy, nie popchnie teraz sprawy wschodniej do rozwiązania, a tem samem i dla Polski nienastępczy się wyraźne ułatwienie, które w przeciwnym razie, przy rozbudzonem antagonizmie łatwoby mogło nastąpić. Turcja wciągnięta w ogólną harmonię polityki europejską, nie myśli o żadnym kroku samodzielnym, owszem stosuje się nawet z całą ścisłością do wymagań gabinetowych. Od czasu jak kwestya polska przestała grozić Rosji wspólna interwencja, postępowanie rządu tutejszego zmieniło się. Wyzywający ton półurzędowych dzienników, zastąpiły proste sprawozdania, na uczynną życzliwość Turcyi coraz można mniej liczyć.

Przedwczoraj na żądanie ambasady moskiewskiej, policja wzbrowiła przedstawienia teatralnego na korzyść wychodźców chcących się dostać do Polski. Towarzystwo amatorów włoskich nie zaniechało zamiaru i jest nadzieja, że pod innym tytułem przedstawienie to wkrótce odbędzie się; nie mniej jednak boleśnie nas dotknęło podobne rozporządzenie rządu, dzisiaj już bardziej wrażliwego na groźby Moskali, którzy za otwarte wspomaganie Polaków chcą czynić Turcję odpowiedzialną. W tych dniach zawiązał się tutaj komitet francuski, również w celu ułatwienia podróży Polakom. Dotychczas niespotkał on żadnej oficjalnej trudności. Od pewnego czasu krążą tu pogłoski o kongresie europejskim, mającym dotknąć kwestyi wschodniej, a głównie zająć się sprawą polską, »relata referro«.

Przez morze Czarne otrzymujemy niezgorsze nowiny z Rosji. Wzburzenie Tatarów w gubernii kazańskiej i wzdłuż Wołgi potwierdza się. Naczelnicy pokoleń gruzyjskich zawezwani do Tyflisu gdzie im zalecono powszechne rozbrojenie, oświadczyli stanowczo, że raczej przyjmą wojnę niżli złożyć broń posiadaną. Czerkiesi na wiadomości z Polski na nowo odzili na całej linii granicznej rozpoczynając kroki zaczepne. Pokolenie Szapsugów na propozycje pokoju czynione ze strony Rosji odpowiedziało z właściwą sobie naiwnością »podczas zimy paliliście nasze aule i mordowaliście ludność, a teraz kiedy nadeszła dobra pora, chcecie pokoju? poczekajcie, będzie dość jeszcze czasu pomówić o tem.« Siły rosyjskie na Kaukazie mają być niewystarczające.

Cz

Kronika miejscowa.

Poznań, 17. Kwietnia. — Poznańska gazeta niemiecka donosi z Dobrzyca pod d. 15. Kwietnia, że kupiec jeden z rana o 8 godz. tego dnia napotkał między Sośnicą a Fabianowem długi szereg wozów napełnionych ludźmi, których wieziono na powstanie do Królestwa, tak samo donosi z Jarocina drugi korespondent tejże gazety pod d. 15. Kwietnia. W nocy z 10. na 11. b. m. przecięto telegraf i rozbito dzwonek. Podobną korespondencją z Pleszewa z d. 15. b. m. czytamy w tejże gazecie, że w ostatnich dniach widziano w tutejszym i krotoszyńskim powiecie ciągnących ludzi zbrojnych na powstanie do Polski. Na olędrach Woli niemieccy mieszkańcy porozstawiali swoje stráže, ponieważ oddział powstańców pokazał się w sąsiedzkim boru. Patrol z Jarocina wysłany nikogo tam nie widział, ale zabrał z Woli Xiążęcej 22 broni i pewną ilość ołowiu. Mówią, że w borach pod w. Lubinią mają się gromadzić. Przeciw nim wysłano wojsko z Pleszewa i Dobrzyca.

— Nordd. Allg. Ztg. donosi, że wedle nadeszłej depeszy do Berlina, w powiecie pleszewskim skonfiskowano kilka wozów z bronią, amunicją, żywnością i kołmi i ujęto 40 osób przebiegających się do Polski.

— Donoszą nam, że podróżujących pocztą urzędnicy policyjni na podwórzu pocztowym w Poznaniu pytają o legitymacje. Obowiązkiem jest zatem każdego, który się nie chce narazić na nieprzyjemności, zaopatrzyć się w kartę paszportową lub inną legitymację. D. P.

— Tegoroczny egzamen aspirantów, zamierzających wstąpić do seminarjów katolickich nauczycielskich we Wielkim Ks. Poznańskim, odbędzie się: w Poznaniu dnia 19 i 20 Maja r. b., w Paradyżu dnia 28 i 29 Maja r. b. Zgłaszać powinni się aspiranci we wigilię egzaminu, w Poznaniu, u dyrektora seminarjum p. Nitsche, w Paradyżu u dyrektora p. Röhra osobiście.

— Profesorowi d. Rymarkiewiczowi dozwolono przy zastrzeżeniu odwołania prowadzić dalej dotychczasową prywatną szkołę chłopców utrzymywaną dotąd przez dra p. Mierzyńskiego w Poznaniu celem przygotowania uczniów do terecy tutejszego gimnazjum Świętej Maryi Magdaleny.

Ostrowo, 9 Kwietnia. — Piszą do Schl. Ztg., że w skutek denuncjacji władza policyjna dziś u kilku krawców tutejszych zabrała sukno i różne materje na odzież, o których jej ktoś powiedział, że niby to z polecenia obywateli polskich miały być przeznaczone dla powstańców (w Królestwie polskim walczących przeciwko Moskalom). Co dalej się stanie, niewie Schl. Ztg., dodaje tylko, iż ta sprawa dużo sprawiła sensacyi.

Z pod Kłocka, 16 Kwietnia. — Wczoraj o 8 godz. z rana aresztowano pp. Brodnickiego z Dziecimiarek i Zabłockiego z Obory, każdego we własnym domu. Eskortę składało dwóch żandarmów i ośmiu dragonów, rewizji nie odbyło żadnej. Aresztowanie nastąpiło na rozkaz prokuratora, gdyż władza radzcy ziemiańskiego w Gnieźnie żadnego w tym celu nie wydała polecenia. Dla tego też słusznie przypuścić można, iż aresztowanie to zostaje w ścisłym związku ze śledztwem, które wyto-

D. P.

(Dodatek.)

Przybyli do Poznania dnia 17. Kwietnia.

BAZAR: ksiądz Radziwiłł z Litwy, hrab. Mielżyński z Kotowa, hr. Cieszkowski z Polski, Guttry z Paryża, Bronikowski z Wilkowa, Łęcki z Konina, Chlapowski z Bonikowa, Jaraczewski z Lipna, Fritsch z Gorazdowa.

STERNA HOTEL EUROPEJSKI: baronowa Eichstädt z Erfurtu, Lempicka z Warszawy, hr. Mielżyński z Pawłowa, Rosenow z Brostow, Herzberg z Lubania, Weinert z Rajowa, Bellert z Remscheid, Eulner z Berlina.

MYLIUSA HOTEL DREZDEŃSKI: v. Jakobi z Berlina, v. Seydlitz z Nowego Rupina, Teichmann z Sierosławia, Hildebrand z Sliwna, Stobwasser z Ludom, Lappe i Vetter z Wrocławia, Krebs z Halberstadt, Zeis z Locle, Marcuse z Szczecina.

BUSCHA HOTEL RZYMSKI: Jacoby z Wierzei, Jasińska z Witakowic, Thiem z Magdeburga, Brunner z Szczecina, Balankewicz z Berlina.

HOTEL DU NORD: Kołaczkowski z Żernik, Żółtowski z Ujazdu, Szeliski z Drożdżyna, Hoppe z Lucina, Dehmel z Karolewa, Werczyński z Dopiewa, Andrzejewski z Chodzieża.

POD CZARNYM ORŁEM: Bieńkowska z Srody, Suchorzewski z Puszczykowa, Modlibowski z Cichowa, Zakrzewski z Tarnowa, Silber z Izdebnia, Nehring z Sokolnik, Moszczyńska z Tarnowa.

HOTEL BERLINSKI: Laiblin z Stutgartu, Krause z Magdeburga, Reichel z Królewca, Krzyżański z Sapowic, Maas z Lulina, Loewe z Obornik, Stenzel z Rawicza, Thilo z Ryczywoła.

HOTEL PARYSKI: Hulewicz z Wrocławia, Klust z Liebau, Budzyński z Kleryki, Drzeński i Węsierski z Borzejewa, Swinarski z Mamot, Swinarscy z Budziejewa, Żychliński z Murzynowa, Metzke z Dziekanowa, prof. Jagielski z Trzemeszna, Dr. Bendowski z Wrocławia, Radkiewicz z Smigla, Krieser z Węgier, Paradis, Mondon i Briollet z Paryża.

KEILERA HOTEL ANGIELSKI: Sattig z Bojanowa, Studziński z Raszkowa, Bernhard z Leszna, Mendelsohn z Srody, Laschke z Obrzycka, Lewin z Obornik.

KRUGA HOTEL: Suhr z Szczecina, Lüttjens z Krefeldu, Guerra z Rzymu.

HOTEL EICHBORNA: Cohn i Caro z Wrześni, Winter z Konina, Szatten z Koła.

POD TRZEMA LILIJAMI: Nehring z Nehringswalde, Neumann z Wrześni.

OBWIESZCZENIE.

Bloto z ulic II., III. i IV. okręgu miejskiego, wydzierżawione zostanie do mierzwienia na rok, poczynawszy od 1. Maja r. b. w ten sposób najwięcej dającemu, że dotyczącemu dzierżawcy wolno będzie, bloto zaraz z ulic i z publicznych miejsc zbierać i wywozić. Oddane licyta w terminie dnia 13. m. pr. potwierdzone nie zostały.

Do tego wyznaczaliśmy termin licytacyjny na dzień 24. m. b. przed południem o godzinie 11ej na Ratuszu przed Panem **Zehe**, Sekretarzem miasta, warunki zaś przejrane być mogą w naszej Registraturze.

Poznań, dnia 7. Kwietnia 1863.

Magistrat.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Królewski Sąd powiatowy w Gnieźnie
dnia 10. Kwietnia 1863.

Grunt w **Polskiejwsi** pod Nr. 7. położony, do gospodarza **Michała Winiarskiego** należący, oszacowany na 7794 Tal. 10 Sgr. wedle taksy, mogącej być przejranej wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w registraturze ma być **dnia 4. Listopada 1863.** przed południem o godzinie 11. w miejscu zwykłych posiedzeń sądowych sprzedany.

Niewiadomi z pobytu wierzyciele realni

Matylda Wyrwicka

zapozywają się niniejszem publicznie.

Wierzyciele, którzy względem pretensyi realnej z księgi hipotecznej niewypływającej z ceny kupna swego wynagrodzenia żądają, muszą swe pretensye u sądu subhastacyjnego zameldować.

Hoyera patentowaną sól w kamieniach do lizania dla bydła

poleca w znanych oryginalnych sztukach po 2½ Sgr., 15 sztuk za 1 Tal., jako i do soli takowej pasujące żłoby z lanego żelaza po 6½ Sgr.

Adolf Asch, ulica Zamkowa 5.

POWTÓRNE WYPOWIEDZENIE
wylosowanych do spłacenia gotowizną 3½ % listów zastawnych Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.

Z odwołaniem się na obwieszczenie nasze z dnia 1. Grudnia r. 1862 wzywamy powtórnie posiadaczy wszystkich wówczas wypowiedzianych lecz dotąd nie złożonych 3½ % listów zastawnych

Nr. list. zast.	D o b r a	Powiat.
bież. amort.		

A. na 1000 Tal.

21	91 Czerwonawieś	Kościan
7	1306 Chrustowo	Września
71	5856 Gorzewo	Oborniki
17	6420 Mchy	Srem
5	2046 Małachowo	dito
1	1503 Połazejewo	Sroda
4	6450 Psarskie	Srem
1	3185 Sobiesiernie	Poznań
28	3015 Ujazd i Łęka mała	Kościan

B. na 500 Tal.

3	2089 Czechy	Gniezno
94	2839 Drzewce i Czarkowo	Krobia
14	5355 Drzazgowo	Sroda
16	993 Gącz	Wągrowiec
15	3303 Kociszewo	Międzyrzecz
17	1233 Marcinkowo dolne	Mogilno
31	3080 Murzynowo kościelne	Sroda
17	6196 Nieszawa	Oborniki
14	6269 Nietrzanowo	Sroda
16	2415 Runowo	Wągrowiec
8	12 Strychowo	Gniezno
26	6276 Szlachcin	Sroda
26	5419 Świerczyna	Wschowa
26	5598 Włociszewki	Srem

C. na 200 Tal.

56	1887 Białcz i Skoraczewo	Kościan
52	3585 Bendlewo	Poznań
26	1107 Brzeźnica	Srem
13	863 Czachory	Odolanów
25	2522 Charbów	Gniezno
43	5655 Głębokie	Sroda
31	2271 Gwiazdowo	dito
86	3775 Gorastowo	Kościan
34	2416 Gościejewo	Krotoszyn
57	658 Kromolice	dito
17	4350 Korzkwy	Pleszew
25	3640 Myszkowo	Szamotuły
18	3328 Marcinkowo górne	Mogilno
50	294 Miłosław	Września
32	1586 Miastowice	Wągrowiec
55	4738 Nieczajna	Oborniki
33	5058 Oporowo	Wschowa
31	5139 Piotrkowice	Kościan
26	2307 Runowo	Wągrowiec
15	4003 Rzegnowo	Gniezno

Nr. list. zast.	D o b r a	Powiat
bież. amort.		

38	1486 Rabin	Kościan
15	5929 Strzydzewo	Pleszew
56	1244 Targowa górką	Sroda
41	899 Wonieś v. Wojniec	Kościan

D. na 100 Tal.

59	2933 Bednary	Sroda
54	1348 Brodowo	dito
71	2130 Białcz i Skóraczewo	Kościan
26	2542 Bruczków	Krotoszyn
41	1376 Chwałkowo	Krobia
18	3510 Cerekwica	Wągrowiec
69	5476 Chojno I.	Krobia
32	1952 Chojno II.	dito
36	420 Gostyń II.	dito
71	782 Jaraczewo	Srem
81	3613 Kuklinowo	Krotoszyn
20	2214 Ławki	Mogilno
37	2189 Łosiniec	Wągrowiec
32	929 Mączniki	Sroda
25	3761 Marcinkowo górne	Mogilno
39	1778 Miastowice	Wągrowiec
37	5849 Osiek	Krobia
93	895 Pogrzebowo	Odolanów
20	5864 Piątkowo czarne	Sroda
22	1767 Rybów	Wągrowiec
56	1663 Rabin	Kościan
41	653 Urbanowo	Buk
103	295 Wilkowo niemieckie	Wschowa
67	5081 Wijewo	dito
21	1924 Wszemborz	Września

E. na 40 Tal.

66	3052 Bednary	Sroda
24	1457 Ciechel	Pleszew
30	1420 Chrustowo	Września
65	1763 Chwałkowo	Krobia
39	2856 Czerlin	Wągrowiec
64	3003 Czeszewo	dito
48	1394 Chwalibogowo	Września
14	4427 Gniewkowo	Gniezno
58	2981 Jaworowo	dito
45	2684 Kociszewo	Międzyrzecz
48	4149 Kokoszyn	Kościan
33	4302 Lipnica	Szamotuły
68	2346 Lubczyzna	Ostrzeszów
112	4027 Łaszczyn	Krobia
48	1588 Morkowo	Wschowa
40	1516 Marcinkowo dolne	Mogilno
55	3534 Popowo polskie	Wągrowiec
39	1607 Rudki	Szamotuły
248	272 Stołężyn	Wągrowiec
255	279 dito	dito
25	1739 Stupia wielka	Sroda
79	1706 Wróblewo	Szamotuły
76	1446 Zakrzewo	Pleszew
84	1454 dito	dito
30	5147 Zydowo	Poznań

Nr. list. zast.	D o b r a	Powiat
bież. amort.		

F. na 20 Tal.

52	4424 Brzezcie	Odolanów
19	4412 Boguszyn	Pleszew
89	1053 Brodowo	Sroda
102	1066 dito	dito
29	1257 Dalabuszki	Kościan
95	4564 Gutowy I. II.	Pleszew
84	1969 Gembice	Czarnków
23	1743 Gorzuchowo	Gniezno
24	1744 dito	dito
27	1747 dito	dito
41	4464 Jarząbkowo	dito
122	2840 Kuklinowo	Krotoszyn
47	3344 Lipówiec	dito
70	10 Modliszewko	Gniezno
51	2430 Mnichy	Międzychód
62	1414 Miastowice	Wągrowiec
44	2708 Malpino	Srem
27	1767 Potulice	Wągrowiec
29	1769 dito	dito
136	679 Pogrzebowo	Odolanów
88	1307 Rabin	Kościan
47	4470 Rogaszyce	Ostrzeszów
25	4364 Skąpe	Września
88	1559 Stwolno	Krobia
51	3761 Sośnica	Krotoszyn
23	2669 Smuszewo	Wągrowiec
145	1333 Turew v. Turwia	Kościan
52	3702 Usarzewo	Sroda
99	1043 Wróblewo	Szamotuły
38	3651 Wiewiorczyn	Mogilno
91	3459 Wilkowo i Siekowo	Kościan
69	2754 Wiatrowo	Wągrowiec
76	3387 Wapno	dito

ażebym takowe do kassy naszej w stanie do kursu usposobionym z należąciami do nich kuponami event. talonami lub rekognicyą na takowe franko złożyli bowiem w razie niefrankowania kopta na koszt posiadacza zwróconą zostanie.

Gdyby złożenie to w ciągu nadchodzącego na Św. Jan 1863. terminu wypłaty prowizyi ziemskiej, a mianowicie od 2. do 16. Lipca r. b. nie miało nastąpić, natenczas posiadacze według ustawy z dnia 10. Listopada 1847. (Zbiór praw na rok 1848. stron. 22. Nr. 2922.) zostaną swem prawem realnem do wyrażonej w wypowiedzianym liście zastawnym hipoteki szczególnej prekludowanymi i z pretensyami swemi do wartości listu zastawnego do Ziemstwa odesłanymi i ilość kapitału w gotowiznie wziętą będzie po potrąceniu kosztów wywołania na koszt i ryzyko wierzycieli do depozytu Ziemstwa.

Przytem przypominamy także posiadaczom złożenie do kassy naszej wylosowanych w terminach dawniejszych a dotąd nie złożonych listów zastawnych.

